

Bryssel, 9. lokakuuta 2023
(OR. en)

13707/23

LIMITE

IXIM 180
JAI 1244
COMIX 425

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia: Yhteentoimivuuden täytäntöönpano

Puheenjohtajavaltio on valmistellut liitteessä olevat edellä mainittua asiaa koskevat tiedot valtuuskunnille 19.–20. lokakuuta 2023 pidettävää sisä- ja oikeusasioiden neuvostoa varten ottaen huomioon tietojärjestelmäviraston (eu-LISA) 27.–28. syyskuuta 2023 pidetyn hallintoneuvoston kokouksen päätelmät¹.

Ottaen huomioon liitteessä olevat tiedot puheenjohtajavaltio pyytää ministereitä vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

- **Hyväksyttekö etenemissuunnitelman aikataulun, jonka mukaan eu-LISA panee täytäntöön uuden tietoteknisen arkkitehtuurin?**

¹ Liitteenä on eu-LISAn hallintoneuvoston puheenjohtajan neuvostolle osoittama 3. lokakuuta 2023 päivätty kirje, jossa on hallintoneuvoston päätelmät 27.–28. syyskuuta pidetystä kokouksesta.

Euroopan unioni on kehittämässä kokonaisvaltaista ja modernia rajavalvonta-arkkitehtuuria. Siihen kuuluu rajanylitystietojärjestelmä (EES), Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS), uudistettu viisumitietojärjestelmä (VIS) ja ECRIS-TCN-järjestelmä. Kaikki nämä järjestelmät yhdessä nykyisten VIS- ja SIS-järjestelmien kanssa saatetaan yhteentoimiviksi niihin liittyvien yhteentoimivuuskomponenttien avulla, joita ovat eurooppalainen hakuportaali (ESP), yhteinen henkilötietorekisteri (CIR), yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID). Raportointiin ja tilastointiin liittyvät näkökohdat kuuluvat CRRS:n piiriin, kun taas kunkin toimialan (kaikkien toimialojen eli lento-, maa- ja meriliikenteen harjoittajien) tukena ovat EES:n, ETIASin ja tarkistetun VISin asiaankuuluvat verkkotoiminnot. Uuden tietoteknisen arkkitehtuurin tavoitteena on parantaa rajavalvontaa, edetä kohti yhdenmukaista rajaturvallisuutta, pystyä käsittelemään kasvavia matkustajamääriä, varmistaa Schengen-alueen korkeatasoinen turvallisuus ja siten varmistaa vapaa liikkuminen tällä alueella ilman rajatarkastuksia.

eu-LISA panee täytäntöön uuden tietoteknisen arkkitehtuurin useissa eri vaiheissa seuraavan etenemissuunnitelman mukaisesti:

- Vaihe 1: vuoden 2024 3. ja 4. neljännes: EES:n ja biometrisen tunnistuspalvelun (ensimmäisen yhteensopivuuskomponentin) käyttöönotto EES:ssä ja VISissä;
- Vaihe 2: vuoden 2025 1. ja 2. neljännes: ETIASin ja ESP:n sekä CIR:n (toisen ja kolmannen yhteentoimivuuskomponentin) käyttöönotto
- Vaihe 3: vuoden 2025 2. ja 3. neljännes: ECRIS-TCN:n ja ESP:n sekä CIR:n ja biometrisen tunnistuspalvelun käyttöönotto ECRIS-TCN:ssä
- Vaihe 4: vuoden 2026 3. ja 4. neljännes: uudistetun VISin käyttöönotto ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin viimeistely (rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen (MID) eli viimeisen yhteentoimivuuskomponentin käyttöönotto) ja MIDiä koskevan siirtymäkauden alkaminen.

Näiden keskustason toimien lisäksi jäsenvaltiot muuttavat kansallisia rajajärjestelmiään ja muita toimialoja (viisumi-, maahanmuutto- ja lainvalvonta-asiat) tukevia kansallisia järjestelmiään, jotta ne pystyisivät käyttämään eu-LISAn täytäntöönpanemia järjestelmiä.

eu-LISA on kuullut neuvoa-antavia ryhmiä (jäsenvaltioiden, komission ja muiden EU:n virastojen teknisiä asiantuntijoita ja projektipäälliköitä) tästä uudesta etenemissuunnitelmasta ja se on saanut laajaa kannatusta. eu-LISAn hallintoneuvosto hyväksyi etenemissuunnitelman syyskuun lopussa ottaen asianmukaisesti huomioon neuvoa-antavien ryhmien konsultoinnin tulokset.

Ensimmäisenä järjestelmänä otetaan käyttöön rajanylitystietojärjestelmä (EES) syksyllä 2024. EES:n kanssa samaan aikaan otetaan käyttöön ensimmäinen yhteentoimivuuskomponentti, biometrinen tunnistuspalvelu, joka tulee käyttöön myös VISissä. Kuusi kuukautta sen jälkeen, keväällä 2025, käyttöön otetaan Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS). Samaa aikaa otetaan käyttöön ESP ja CIR.

Kärsittyään toimeksisaajansa viivästyksistä eu-LISA otti käyttöön kesän aikana kaksi EES:n ensimmäistä versiota, joita jäsenvaltioiden viranomaiset käyttävät nyt onnistuneesti testatessaan kansallisia toimia, jotka ovat tarpeen EES:n toiminnalle monilla toimialoilla, kuten kansallisilla rajanylityspaikoilla, konsulaateissa ja maahanmuutto- ja lainvalvontaviranomaisissa. Ensimmäisten EES:n versioiden onnistunut käynnistäminen lisää luottamusta yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman realistisuuteen.

Keskusjärjestelmän viimeisen version käyttöönotto on suunniteltu alkuvuoteen 2024. Tämä etappi käynnistää jäsenvaltioiden viranomaisten virallisen testauksen alkamisen. Kun sekä virallinen testaus on saatu onnistuneesti päätökseen että jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet olevansa valmiita käyttämään järjestelmää, molemmat edellytykset ovat täyttyneet EES:n käyttöönotolle.

Kullekin rajanylityspaikalle asennettavien biometrinen välineiden (sormenjälkiskannerit ja kamerat) lisäksi tärkeimmillä rajanylityspaikoilla olisi myös oltava mahdollisuuksien mukaan itsepalveluautomaatteja, automaattisia portteja ja automaattisia rajatarkastusjärjestelmiä tarkastusten helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi. Tätä varten Frontex on kehittämässä mobiilisovellusta EES:n ennakkorekisteröintiä varten. Tätä sovellusta testataan nyt pilottivaiheessa, ja tarkoituksena on, että se olisi valmiina ja kaikkien jäsenvaltioiden käytössä hyvissä ajoin ennen EES:n käyttöönottoa.

Jos EES:n käyttäminen mahdollistaa automaattiset rajatarkastukset, sen täytäntöönpano aiheuttaa myös suuren muutoksen näiden tarkastusten hallinnassa, sillä järjestelmä edellyttää kaikkien EU:n ulkopuolelta tulevien lyhytaikaista oleskelua varten rajat ylittävien matkustajien rekisteröintiä. Koska on tarpeen pitää rajamme avoinna ja rajatarkastusten odotusajat kohtuullisina, EES:n käyttöönotto olisi valmisteltava yksityiskohtaisesti ja olisi toteutettava toimenpiteitä rajanylityspaikkojen ruuhkautumisen estämiseksi. Monimutkaisesta arkkitehtuurista, joka yhdistää keskusjärjestelmän kansallisiin rajavalvontajärjestelmiin ja kaikkiin rajanylityspaikkoihin, johtuvat mahdolliset tekniset ongelmat olisi myös otettava huomioon. Lisäksi jäsenvaltioiden on testattava, harjoitettava ja hiottava kaikkia taloudellisia ja operatiivisia prosesseja ja koulutettava rajavartijansa käyttämään niitä oikea-aikaisesti. Näistä syistä on määritetty lisätoimenpide, joka liittyy biometrinen tietojen ottamiseen ja tallentamiseen EES:ään; viimeksi mainittu voitaisiin aktivoida asteittain ja näin ollen olisi käytössä poikkeustoimia aktivointia varten yksittäisillä rajanylityspaikoilla pitkien odotusaikojen ehkäisemiseksi. Käyttöönottopäivä sijoitetaan ajankohtaan, joka on tärkeimpien tapahtumien ja vilkkaimpien matkustuskausien ulkopuolella.

EES voidaan ottaa käyttöön vasta kun jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet olevansa siihen valmiita. Yhdenkin jäsenvaltion viivästyminen siirtää operaation toteuttamista kaikkien osalta. On tärkeää, että jos jäsenvaltioilla on vaikeuksia valmisteluvaiheessa, ne ilmoittavat niistä viipymättä. Sekä komissio että eu-LISA ovat todenneet olevansa käytettävissä antamaan tukea jäsenvaltioille tällaisten vaikeuksien ratkaisemiseksi.

eu-LISAn hallintoneuvoston puheenjohtajan kirje

SENSITIVE

3.10.2023

eu-LISAn hallintoneuvoston päätös 27.–28. syyskuuta 2023

Fernando Grande-Marlaska Gómez
Sisäministeri
Espanjan kuningaskunta

Ylva Johansson
Muuttoliike-, sisä- ja kansalaisasioista vastaava komissaari
Euroopan komissio

Lähetetty ainoastaan sähköpostina

Arvoisa ministeri,
Arvoisa komissaari,

eu-LISAn hallintoneuvosto hyväksyi 31. toukokuuta 2023 viraston ehdottaman yleisen yhteentoimivuusarkkitehtuurin täytäntöönpanoa koskevan uuden ratkaisustrategian (englanniksi ”3R-s strategy” (Remobilize, Resolve, Renew). Tämän päätöksen perusteella eu-LISAn toimitusjohtaja tiedotti oikeus- ja sisäasioiden neuvostolle 8. kesäkuuta 2023 ehdotetusta etenemistavasta. Virastoa pyydettiin toimittamaan tarkistettu aikataulu, jotta oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa 19.–20. lokakuuta 2023 voidaan tehdä perusteltu päätös asiasta.

SENSITIVE-merkittyjen tietojen käsittelyohjeet: <https://europa.eu/lqGiQVd>.

VAPAUDEN, TURVALLISUUDEN JA OIKEUDEN ALUEEN LAAJA-
ALAISTEN TIETOJÄRJESTELMIEN OPERATIIVISESTA
HALLINNOINNISTA VASTAAVA EUROOPAN UNIONIN VIRASTO

Vesilennuki 5, 10415 Tallinna, Viro
www.eulisa.europa.eu

SENSITIVE

Virasto on kesäkuusta 2023 lähtien jatkanut ehdotetun yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman viimeistelyä ja vakiinnuttamista edelleen. Samalla se on toteuttanut aktiivisesti uutta ratkaisustrategiaa, jossa painottuvat sisäisten synergioiden parantaminen ja kaikkien ulkopuolisten toimeksisaajien sitoutumisen ja tehokkuuden lisääminen. Viraston toteuttamat toimet ovat osoittautuneet onnistuneiksi ja tuoneet jäsenvaltioille lisäarvoa. Lisäksi nämä toimet ovat lisänneet sitoutumista, vakautta ja tehokkuutta EES:n täytäntöönpanossa. Heinä- ja syyskuussa 2023 käynnistettiin onnistuneesti kaksi edistynyttä EES:n alustavaa versiota. Ensimmäistä kertaa EES:n kehittämisohjelman aikana näillä käynnistämiskäytännöillä luotiin tarvittavat olosuhteet, jotta jäsenvaltiot ja assosioituneet maat pystyivät edistämään testausta, myös maarajojen yli, ja näin valmistautumaan paremmin edessä olevaan käyttöönottoon.

Näiden alustavien onnistumisen perusteella eu-LISA laajensi "3R-s"- ratkaisustrategian avulla kehitetyn joustavan mallin yhteentoimivuusohjelmien kaikille alueille ja kehitti konkreettisen ja vahvan operatiivisen lähestymistavan sekä etenemissuunnitelman yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamista ja täytäntöönpanoa varten. Viimeksi mainitusta keskusteltiin perusteellisesti yhteistyössä viraston hallintoelinten kanssa. Kaikkia asiaankuuluvia teknisiä neuvoo-antavia ryhmiä ja ohjelman osallisia hallintoneuvostoja kuultiin uuden yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman tarkastelu- ja vahvistamisprosessin yhteydessä. Poikkeuksetta ne kaikki esittivät myönteisen lausunnon (neuvoo-antavat ryhmät) tai myönteisen suosituksen (ohjelman hallintoneuvostot) uutta yhteentoimivuutta koskevaa etenemissuunnitelmaa koskevan ehdotuksen tueksi.

Tämän jälkeen uusi yhteentoimivuutta koskeva etenemissuunnitelma (tämän kirjeen liitteessä) esitettiin eu-LISAn hallintoneuvostolle 27.–28. syyskuuta 2023 pidetyssä kokouksessa, jossa se hyväksyttiin yksimielisesti.

eu-LISAn hallintoneuvosto on valtuuttanut puheenjohtajansa tiedottamaan asiasta neuvoston puheenjohtajavaltiolle ja Euroopan komissiolle ennen 19.–20. lokakuuta 2023 pidettävää oikeus- ja sisäasioiden neuvoston istuntoa, ja pyytämään uuden yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman vahvistamista.

Zsolt SZOLNOKI

Terveisin,

eu-LISAn hallintoneuvoston puheenjohtaja

SENSITIVE

Tiedoksi:

Suurlähettiläs Marcos Alonso Alonso, Espanjan pysyvä edustusto EU:ssa

Monique Pariat, muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston pääjohtaja, Euroopan komissio

Christine Roger, oikeus- ja sisäasioiden pääosaston pääjohtaja, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristö

Liite – Yhteentoimivuutta koskeva etenemissuunnitelma

VAPAUDEN, TURVALLISUUDEN JA OIKEUDEN ALUEEN LAAJA-ALAISTEN
TIETOJÄRJESTELMIEN OPERATIIVISESTA HALLINNOINNISTA VASTAAVA
EUROOPAN UNIONIN VIRASTO

Vesilennuki 5, 10415 Tallinna, Viro
www.eulisa.europa.eu

Yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamista koskeva etenemissuunnitelma

UUSI VERSIO – PÄIVITETTY SYYSKUUSSA 2023

Vaiheittainen toimintatapa

Hyväksytty hallintoneuvostossa 27.–28. syyskuuta 2023

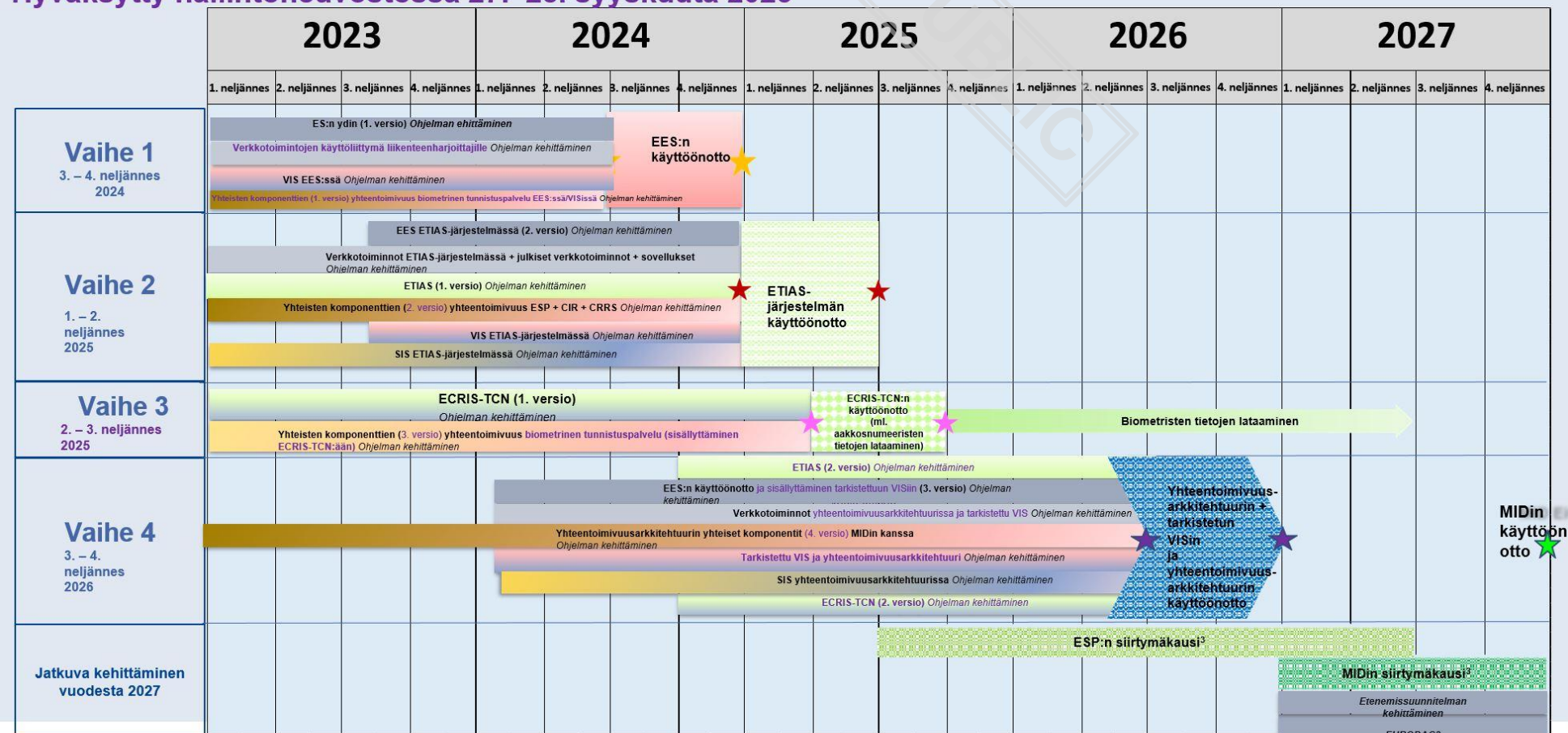

1. a) Järjestelmiä testataan vain EES- ja VIS-järjestelmien kanssa, b) tietojen laatuindikaattorien täysimääräinen täytäntöönpano vaiheessa 4, c) raportointi CRIS:ssä vaiheessa 4.
2. Riippuvainen Eurodac-asetuksen uudelleenlaatisemisesta.

YHTEENTOIMIVUUTTA KOSKEVA ETENEMISUUNNITELMA –

Vaiheittainen toimintatapa
Hyväksytty hallintoneuvostossa 27.–28. syyskuuta 2023

UUSI VERSIO – PÄIVITETTY SYYSKUUSSA 2023

1. a) Järjestelmää testataan vain EES- ja VIS-järjestelmien kanssa, b) tietojen laatuindikaattorien täysimääräinen täytäntöönpano vaiheessa 4, c) raportointi CRRS:ssä vaiheessa 4.
2. Siirtymän alkamis- ja päättymispäivämäärä yhdenmukaistettu käyttöönoton kanssa.
3. Riippuvainen Eurodac-asetuksen uudelleenlaatisemisesta.

Vaiheittainen/asteittainen tekninen valmius ja sitä seuraava käyttöönottovaihe. Yksityiskohtaista teknistä käyttöönottopatkaa on jatkokehittävänä.

